

बुक-पोस्ट प्रकाशित सामग्री

गुरुकुल पत्रिका ! प्रहलाद ! आर्य भट्ट

रजि० संख्या एल० १२७७

सेवा में,

Librarian,
Indira Kala Sangit Vishwavidyalaya,
Khairagarh (M.P.)

No-18

व्यवसाय प्रबन्धक
गुरुकुल काँगड़ी विश्वविद्यालय
हरिद्वार

रं प्रत्रि० = १
कि० ले
न = ८
प्राप रोह
प पद्य
मत दुप
मिनि एवं
व्या ५ प
यत इति
३ =
मि० वं० को ५
मि० वं० को
वे पोषः
६ ति : २ =
वर एनि
सत्य
मि० नि = १

① पृष्ठ = 1

= $29 \times 13.4 \times 0.1 \text{ c.m.}$

No-18

विषय = दरनि

~~जैवितादात्म्याभावोयोग्यस्य विषमस्य यमांयमं~~

~~सदेव सौम्येदमगु आसीत् दशमोऽस्तीति वाम्यं~~

② विषय - पूजा

पृष्ठ - 1

= $31 \times 11.3 \times 0.1 \text{ c.m.}$

~~सुदर्शनाय इदं पवित्रमिति याग्निः अग्निर्वै सहजः~~

~~आदूय प्रभातं शिष्यं विवं वै दर्शयेद्गुरु~~

③ विषय - पुराण

नाम - बृहद्भिन्नापुराण

पृष्ठ - 1

$31 \times 11.3 \times 0.1 \text{ c.m.}$

वृत्तानुप्रतिपादने योगिया जवल्कयः ...

मित्यं स्वाध्यायवान् द्विजतत्पाब्रह्मय शानु

(4) पेज = 2

विषय = व्याख्यान

= $29 \times 13.5 \times 0.1 \text{ c.m.}$

दीर्घयोरेव गृह्णां व्याख्यानात् वाद्वेदलोति

जबे द्वादमात् सुमाय वि त्ति भंत व त्रि वि भ्रमताये
दत्वा

(5) पेज = 1

= $23 \times 13 \times 0.1 \text{ c.m.}$

अथमाकलक्ष्णां जयातः लेपुपक्ष्यामि डाकशब्द

कालेतुकाकशब्दं पं उच्चरेत् सकाले वर्षी

सुखादिनात्कारकर एते मनस इन्द्रिये सिद्धे वाक्यात्परोक्षज्ञानं मनसा साक्षात्कार इति
 वक्तुं शक्यं न तत्पूर्वमेव निरस्तमित्यार मनस इन्द्रियेऽपि परोक्षज्ञानः इत्यत्र पक्षे
 एतत्पक्षे नैन्द्रिये पक्षे तु तत्पूर्वमेव निरस्तमित्यार मनस इन्द्रियेऽपि परोक्षज्ञानः इत्यत्र पक्षे

केनचित् विषये एव सर्वमाह्वस्ये च केनचित् = १ =

वैमिश्रित सुखादि साक्षात्कारं प्रति =
 कायः संकल्लो विविकितो
 त्यादि मुनि सिद्धे = ८

तिसंवितादात्म्याभावो योगस्य विषयस्य यथा यमयो रयोगपतात्र प्रत्यक्षत्वं
 अपरोक्षार्थ प्रतिपादकं वाक्यं अपरोक्ष प्रमेत्यादकं यथा दृष्टमस्त्वमसीति
 तत्तमसीत्यादि वाक्यं अपरोक्षत्वेनाम अनाद्यत संवितादात्म्यं अनाद्यत
 संवितादात्म्यत्वेन न्य अतः कारणोपहितं चैतन्यं साक्षी तस्या हृतत्वे जगदं
 यप्रसंगः तदादात्म्यं नाम तद्विज्ञाने सति तदभिन्न सत्ता कत्वं तथा च
 दृष्टमस्त्वमसीत्यत्र दृष्टमस्यत्वं पदार्थाभिन्नतया परोक्षत्वेन वाक्यादृष्टमा
 परोक्ष प्रमेव जायते दृष्टमसीति नत वाक्यात्परोक्षज्ञानं मनसा तत्सा
 ताकारो मनसो निद्रियस्योक्तत्वात् वृत्तिप्रसङ्गादानत्वेन कारणात्तायो
 गाच्च प्रमाणजन्या परोक्षज्ञानस्यैव भ्रममनिवर्तकत्वाच्च एवं तत्तमसीत्य

एवं दृष्टे वाक्यात्परोक्ष
 प्रमातृ न कत्वं सुपपाद्य
 दृष्टं त्रिकेत स्पतदुप
 पद्यति एवमिति एवं
 तत्तमस्यादि वाक्यादप
 रोक्ष प्रमा जायत इति
 संबन्धः = ३ =
 विषयवेतन्यभिन्ने ज्ञेयं
 तत्तमस्यादि वाक्यादप
 रोक्ष प्रमा जायत इति
 संबन्धः = ३ =

प्रसंगः स्वस्वत्वेनेति
 सविदेका तस्या निर
 परोक्षत्वे साधिक
 प्रोक्ष प्रमेव जायते
 वत्तादतः कारणोपहित
 चैतन्यमनावृतं घटाद्य
 धिज्ञानचैतन्यमातृ
 प्रितिगम्यते घटादिषु
 वृत्तिसंभवाव विषयवेतन्य
 तत्तमस्यादि वाक्यादप
 रोक्ष प्रमा जायत इति
 संबन्धः = ३ =

सावृत्तिः २ =
 तत्तमस्यादि वाक्यादप
 रोक्ष प्रमा जायत इति
 संबन्धः = ३ =

नवभाषां शय विपद्या स दर्शनादतः कारणोपहिते तदभावात् एवं सर्वदा न सर्वप्रत्यक्षापत्तिः तत्र ताकारवृत्तिदशायां तु विषयावरणनि
 वृत्तिसंभवाव विषयवेतन्य प्रमातृ सविणमेकोपाध्यवच्छेदे मेकादतः कारणवित घटादिकप्रसिद्धादिना स्तमेवेति घटादेरनावृतं सवृत्तौ दात्म्यात्पक्षे
 तत्तमस्यादि वाक्यादप रोक्ष प्रमा जायत इति संबन्धः = ३ =

विपक्षेदे३ माह। अन्त्येति = २

पक्षे पक्षे... वाक्य म... वादः सच गुरु निरुण संकीर्तन म१ =

सहायात्मकवाक्यास्यतीरेल्लक्षणासीकारणत्वं अतएवा^१र्थवादवाक्यानां प्रा
शस्तैल्लक्षणा अन्वयापरांतरेवैष्यर्थं स्यात् अतएवप्राशस्त्यपक्षार्थप्रमाय
कतेनार्थवादवाक्यानां पदस्थानीयतयापदैकवाक्यत्वं सार्थतामर्थवत्ता
समिधोयजतिदर्शापूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामोयजेत्यादिवाक्यानां उपकार्यो
पकारकांतायां एकवाक्यत्वं वाकौकवाक्यत्वं एवंचांवांतरवाक्यार्थज्ञा
नमपिमहावाक्यार्थज्ञानेकारणं तथान्वयतिरेकान्विधानात् एवं।
यथोक्तसहकारिसंयत्नं वाक्यं परोक्षपरोक्षभेदेन द्विविधं प्रमासंपादयति
तत्र परोक्षार्थप्रतिपादकं वाक्यं परोक्षप्रमोत्यादिकं यथा स्वर्गकामोयजे।
त सदेवसौम्येदमग्रप्रासीत् दशमोस्तीति वाक्यं परोक्षतन्नामग्रनाह

स्तुते

2

परोक्षार्थस्य द्वा प्रदेः
३. १ पादकमिलर्थः
२ =

परोक्षप्रमा = १
अ प रोक्ष प्रमा = १

५

①

॥

५

सुदर्शनायेहेतिराजाय इदं पांचजन्याय शंखाधिपतये स्वाहा पांचजन्याय संखाधिपतये इदं एवं कु
 त्वा सुदर्शनमहाज्वालकोटि सूर्यसमप्रभ अज्ञानांधस्य मे देवविष्णोर्मार्गं प्रदर्शय इति प्रणतं
 शिष्यं दक्षिणबाहुमध्ये अंकयेत् पांचजन्यतिजध्यानध्वस्तपानकसंचय पवित्रायापिनंद्योऽसंसार
 एव प्रतितं इत्युच्चार्य वामबाहुन कथेत् पञ्चाभ्यसनातिथेन बाहेति द्वयं संस्त्राप्य पुनस्तु ज्य पुंड्रस
 स्कारहोमं करिष्ये मूलेन द्वयेन च यथाशक्ति हुत्वा विलिखेत् तत्र पुंड्रणिके शवादीन्यनुक्रमति नाम सं
 स्कारहोमं करिष्ये मूलमंत्रेण द्वयेन यथाशक्ति हुत्वा मंत्रसंस्कारं कुर्यात् शिष्यस्तु गुरोः पादौ संगृह्य
 आर्चयेत् शुशिक्ष्य स हि दक्षिणं निधाप्य वामहस्तं हृदयि न्यस्य आरोहणं कृत्वा गुरुं परं जज्ञा मे
 सर्विष्टं दधि देवतं स न्यासं स ध्यानं च रहस्यं त्रयमुपदिश्य अवरोहणं कृत्वा पुनर्जयेत् यागसं
 स्कारहोमं करिष्ये मूलेन द्वयेन च यथाशक्ति हुत्वा आहूय प्रणतं शिष्यं विवेकं दर्शयेद् गुरुः तस्य
 एमराम एमराम एमराम एमराम एमराम एमराम एमराम एमराम एमराम एमराम एमराम एमराम एमराम एमराम

[illegible]

ज्ञानप्रतिपादने योगीयास्तवल्काः प्रदक्षिणं समावर्त्तनमस्तु सोपविष्टश्च दर्भेषु दर्भपाणिः सन् प्रा-
 स्तुखस्तुक्तोजलिः स्वाध्यायंतु यथाशक्ति ब्रह्मयज्ञार्थमाचरेत् तत्र चाचयजुषां साम्नां गाथागुह्यमथा-
 पिवा आदावारभ्यवेदं तस्मात्तोषय्युपरिक्रमात् यदधीते त्वहंशक्त्या स स्वाध्याय इति स्मृतः आ-
 दावारभ्यवेदं तस्मात्तोषय्युपरिक्रमात् स्नात्वा मध्याह्नस्नानं कृत्वा योधीते वेदं स प्रथमकंडिकामा-
 रभ्य कृत्स्नवेदसमाप्तिपर्यंतं यावद्विदिवसैः शक्रोतितावद्विदिनैः क्रमेण कृत्स्नवेदं पठेत् अ-
 नधीतकृत्स्नवेदस्तथावदधीतवेदपुराणसंवादिकं यथाशक्तियथेति इत्यर्थः आकेशाग्रान्नखाग्रा-
 द्यपरमंतप्यते तपः पः स्वर्ग्यपि विजोधीते स्वाध्यायं शक्तितोत्तमं स ब्रह्मपरमभ्येति वायुभूतः ख-
 मूर्तिमान् ब्रह्मयज्ञानुष्ठानस्येति कर्तव्यतायां ब्रह्मसिंहगुराणं एवमाचम्य चास्तीर्य दर्भेषु तुलमा-
 त्मनः कृत्वा पाणि तले धीमानात्मनो दक्षिणे तरे हेमांगुरीयसंयुक्तो ब्रह्मबंधतोपि वा विधिवद्ब्रह्मय न
 तंतु कुर्यान्मंत्री समाहितः तथा शौनकः प्राग्वा उदग्वा मामान्निः क्रम्याः प्रुस्य सोपवीत्यस्ति त्ववा-
 सादर्भाणां मरुदुपस्तीर्य प्राक् कूलानां तेषु प्रास्तुख उपविश्य उपस्थी कृत्वा दक्षिणे तरो पाणि संधाय
 पवित्रं नौद्यावापृथिव्योः संधिं वीक्ष्यमाणः संमील्य वाचकृषीयथायुक्तं आत्मानं मनो न तथा युक्तो

शिव
५३

इत्यायः पुनतमंत्रव्याख्या इत्याचमनं कृत्वा प्रातः संध्योक्तक्रमेण गायत्रीजपानं कर्म समाप्य
 वीक्तमंत्रेण प्रदक्षिणेनावस्थादित्यं नमस्कृत्य ब्रह्मयज्ञं कुर्यात् तत्र ब्रह्मयज्ञमाहात्म्ये षडंगपरि
 शिष्टे कात्यायनः न ब्रह्मयज्ञादधिकोत्तियतो न तत्प्रदानादधिकोत्तिदानं सर्वतवतः कृतवः स
 दाना नान्तो दृष्टः कैश्चिदस्मादिकस्य दिकस्येति ब्रह्मयज्ञब्रह्मदानयोः याज्ञवल्क्यः यज्ञानां
 पसांचैव शुभानांचैव कर्मणाम् वेद एव हि जानीनानिः श्रेयसकरः परः मधुना ययसा चैव देवा
 तर्पयेद्विजः पितृन्मधुघृताभ्यां च ऋचोऽधीते तयो न्वहं यजंषि शक्तितो धीते यो न्वहं स घ
 तामृतैः प्रीणाति देवानां ज्येन मधुना च पितृस्तथा सत्सोमघृतैर्देवांस्तर्पयेद्यो न्वहं यचेत्
 सामानिरष्टिकुर्याच्च पितॄणां मधुसर्पिषा मेदसा तर्पयेद्देवान् प्रथर्वागिरसं पठन् पितॄंश्च म
 धुसर्पिभ्यां न्वहं शक्तितो विजः वाको वाक् यराणं च नारसंस्थो यशान्तिकाः इति हासंतथा विद्या
 यो धीते शक्तितो न्वहं मांसहीरो दनमधुतर्पणं सदिवो कसां करोति तद्विचतथा पितॄणां मधुस
 र्पिषा ते नृपाः तर्पयंत्येन सर्वकामफलैः शुभैः ययं कृतमधीते च तस्य तस्या पुयात्फलं सविन्न
 पूर्णपृथिवीदानस्य फलमश्नुते तपसश्च परस्मै हनित्य स्वाध्यायवान् विजः तथा ब्रह्मयज्ञानु

माधिकाः २

यस्मात् दीर्घयोरेवग्रहणं यमव्यानात् बाधं दसौति पूर्वसर्वर्गदीर्घः य किं मात्रे आलनद्याइ
तिन स्त्रियमावज्ञाते स्त्र्याख्यो मूलविभुजादित्वात्कः स्त्र्याख्यावित्युपस्थितस्त्रीवाचकशब्दे
स्यविशेष्यत्वात्तदन्तविधिरित्याह ईदृशंताविति आच्छीनद्योरित्यादौ नदीशब्दस्यतदवयव
वेनक्षणाबोध्या आख्याग्रहणान्नित्यत्वलाभस्तदाह नित्यस्त्रीलिङ्गाविति तत्फलन
ग्रामण्यादेर्व्यवृत्तिः नित्यस्त्रीत्वं व प्रवृत्तिनिमित्तैक्ये लिङ्गांतरविशिष्टाद्योनभधायकत्वं

यस्मात्स्वो नदी ईदृशं तौ नित्यस्त्रीलिङ्गौ नदीसंज्ञौ सः प्रथमलिङ्गग्रहणं
बे पूर्वस्त्र्याख्यस्योपसर्जनत्वेपिन दीत्वं वक्तव्यमित्यर्थे

अतः कुमार्यादीनां क्वचिनिवृत्तेन लिङ्गेन समानाकारं नित्यस्त्रीत्वाभाववाचकप्रवृत्तिः।
निमित्तैक्य इति नन्वेवं बहुश्रयसोशब्दस्य नदीत्वेन स्यादन्त आह प्रथमेति अर्थांतरसं।
क्रमात्पूर्वी विद्यमानं नित्यस्त्रीत्वमादाय तस्यार्थांतरसंक्रमेपिन दीत्वं वक्तव्यमित्यर्थः
यद्योदेशोपि व प्रवृत्तसंज्ञामापायेव कार्यं कार्यकालपक्षेपि कुमार्योत्पादो प्रकृतिभूतकु
मारीशब्दस्य नित्यस्त्रीत्वेन वृत्तावपि विशेषणतया नित्यस्त्रीलिङ्गार्थबोधकत्वेन नदीसं
ज्ञा समासेन स्पष्टैवेतदवयवस्य तत्रातिः तन्मात्रबोधकत्वं निवेशो प्राधान्येन तद्वोध

नया

सि० कौ० शो०
१२२

१० कत्वनिवेशोवाचमानं तदुक्तं भाष्ये अवयववत्त्वी विषयत्वात्तिष्ठमवयवोत्रस्त्रीविषयस्तदा
 श्रयान्नदीसंज्ञाभविष्यतीति आकटारस्यसंज्ञानां कार्यकालत्वाभावादप्यथाततद्विधे
 कवाक्यतापन्नयोः कथं बाधबाधकभावः स्यादिति बोध्यमित्यपि कैचित् हेवहुश्रेयसी
 ति ह्रस्वेकृतेगुणस्तुन प्रक्रियानाथवायांवाधीनां ह्रस्वः ह्रस्वनद्योग्गुणइत्येववाच्ये ह्रस्व
 विधानसमर्थात् जसिचेत्यनेकदेशोत्तरितत्वं प्रतिज्ञेया ह्रस्वगुहणस्येनुवृत्तिरिति भा
 युः अंवाधीनद्यो ह्रस्वः अंवाधीनानद्यंतानांच ह्रस्वः स्यात्संबुद्धौ हेवहुश्रेयसि
 युः शसि वहुश्रेयसीन् प्राणद्याः नद्यंतान्परेवांङितामाडागमः स्यात् प्राट्
 = ५ अ आलोचिपरेवृद्धिरेकादेशः स्यात् वहुश्रेयस्ये वहुश्रेयस्याः २ नद्यंतान्
 येस्यं अंवाधीनामपिगुणस्तुवक्तुमशक्यः अनः लोवंजले शोकेमातृस्यदनयोरापीतिरभस
 पुक्तानः शब्दस्यांवाधीनत्वेनगुणायतेः ह्रस्वगुहणेत्वचइमुपस्थित्याजंतांवाधीगुहणान्नदोषः
 तस्यनपुंसकत्वेपि हेवारेइतिवत्यदेगुणः स्यादेव गुणश्रुत्येकरिभाषोपास्थितौत्वंव्यादाव
 प्यनापत्तिः अयह्रस्वानंतरस्येतिन्यायाह्रस्वस्यगुणइत्यस्येववाधकसेनमातरित्यत्ररुते
 इतिगुणोभवत्येवेतिदिक् आट् अ नमाइयोगइतिसूत्रभाष्योक्ते अट्श्रुतिन्यासेनुवृद्धि
 रेचीतिबोध्यं अत्राट्नुवक्तुमशक्यः अस्वर्षोहसनित्यत्रट्प्रिवारणायाट्श्रुत्यत्रधातावि

सपकर्मलेनष्टुनापत्तेः वृद्धिरेचीत्यम्
नुपरदृष्टं बोधकमिति बोध्यम् ॥ ७ ॥

५०१
१२२

अंगप्रत्ययेत्यादि ३

इति सप्तम्येकवचनं व्याख्यानात् इह परत्वादिति सकृदिति व्याख्यायाश्च यणदिति भावः सखंवे
दंरुसुनद्यापइत्यत्र भाष्ये यद्यपीह उपवादनद्याम् सर्वधानवकाशत्वात् अपवादो नुमी
धत्वेत्येति दीर्घोक्तिरिति सूत्रभाष्ये उक्तत्वेनागमादेशयोरपितत्त्वसत्त्वात् तथाप्यनवका
शत्वेन बाधेपवादप्रवृत्त्यनेतरमुत्सर्गप्रवृत्तेर्न दोषः अतएव नगणेशत्वमपवादत्वप्रल

इरास्मद्यान्तीभ्यः नद्यंतादावंतान्तीशब्दाच्च इरास्म्यात् इह परत्वादाहानुद
वाधने वरुश्रेयस्यां शेषमीप्रत्ययांतवातप्रमीवत् अद्यंतत्वात् न सुलोपः
अतिलक्ष्मीः शेषं वरुश्रेयसीवत् कुमारीमिच्छन्कुमारीवाचरन् प्राप्ता
एः कुमारी क्यजंतादाचारकिं वंतादाकर्तैरिक्किप्र हल्प्र्यादितोपः ॥ ४ ॥

मा =

दिः शेषं बाधने किंतर्धनवकाशत्वादिति गुणोयइलुकोरिति सूत्रभाष्ये उक्तं पादः यदि
निसूत्रस्य शब्दांतरप्राप्तेऽनित्ययोरपामोः परत्वादासिति भाष्यत्वेकदेशपुक्तिरिति बोध्यं
अद्यंतत्वादिति लक्ष्मिमुद्वेत्योरणादिके प्रत्ययांतत्वादिति भावः कुमारीति स्वविधाय
केशास्त्रीयोपसर्जनग्रहणाजौहिषोरिति ह्रस्वोन ॥ ४ ॥

अनवकाशत्वं सिद्धांतः ३ =

एकविभाकीति १ = शब्दांतरप्राप्ते विधरनिमित्तव्यापान् ३ =

सि० कौ० श० शो०

१२३

यस्येति विग्रहे न दीत्वं प्रकृत्या धी

अविष्णु० भूशब्दो ध्रुवचंद्रातिपदिकं भ्रमे ई प्रत्ययांतो वा इह योरिति धातोः समानाधिकरणं
 विशेषणं नदाहेवर्णवर्णान्तधातोरिति इत्येतस्येति इत्यनस्येत्यर्थे तेन सुभ्रवाधितिसिद्धः आंत
 रेति स्यान्नत इत्यर्थः योरिति ववे अधिकं युवात् इतीवधीति सुधीशब्दे योरित्ये धारंभे एण
 प्रकरणे धातोः स्वतृपगुहण इति परिभाषाया अप्रवृत्तिरिति भावः एरणे काचो धात्ववयवसंयोग
 गस्त्वाने भवतीति धात्ववयवसंयोगपूर्वमन इत्यर्थः तद्विन्नश्च धात्ववयवपूर्व एवेति उदि
 अविष्णु धातुभ्रवाद्योरियद्वर्णे भ्रुप्रत्ययांतस्य वर्णवर्णान्तधातोर्भू इत्यस्य चांग
 स्येयद्वर्णोस्तो जादौ प्रत्यये परे द्विचैत्यंतादेशः आंतरतम्यादेशे रियद्वर्णो ओवद्वर्ण इती
 यद्विप्राप्ते एरणे काचो संयोगपूर्वस्य धात्ववयवसंयोगपूर्वमन भवति यद्वर्णोस्त
 दंतो यो धातुस्तदन्तस्थाने काचो गम्येण स्यादजादौ प्रत्यये परे इति यण कुमार्यो
 कुमार्यः हे कुमारि कुमार्यो कुमार्यो कुमार्यो कुमार्यो कुमार्यो कुमार्यो कुमार्यो कुमार्यो
 एण कुमार्यो प्रधीः प्रमिप्रध्यं शसिप्रध्यः प्रध्या प्रधीभ्यां २ प्रध्ये प्रध्यः २ प्रध्याः २
 यावित्यादौ न दोषः असंयोगादित्येव धात्ववयवसंयोगाभनात्परस्येत्यर्थेन सिद्धे पूर्वगुहणं
 स्पष्टार्थं एः किं असंयोगपूर्वगुहणमिव वर्णविशेषणं यथा स्यात् अगविशेषणं माभूदिति ते
 नयवक्रियावित्यादौ नातिप्रसंगः लुलुवत्तरित्यादौ न नातिप्रसंगः आः सुपीति नियमान् विप
 रीतनियमस्तु न सुधीशब्दे विमुपियगित्ये धारमात्र कुमार्यो विति अंतव निविभत्वापदत्वा

प्रधीशित प्रकृत्या धी

५ गी
१२३

उदेतीत्यु
दीः ३ पद्यो ४ =

अथकाकलक्षणं अथातः संप्रवक्ष्यामि काकशब्दस्य लक्षणं शुभाशुभं विजानीयान्ना
 नुष्णाणां न संशयः १ प्रस्थाने गम्यमाने तु यदि काकस्तु भाषयेत् दक्षिणे सर्वदा सि
 दिः सद्यो बंधुसमागमे २ वामे बंधो यदा शब्दं यथा काकं तभाषयेत् प्रस्थाने कलहं चै
 व वायसे न निवेदयेत् ३ अथाने गम्यमाने तु काकं भाष्यति पश्चिमे धनलाभं भवेत्
 स्ववत्सलाभं तु वा निच ४ स्यादक्षिगते भूता वामे न परिवेशमचि असंशयं भवेत् ३
 सद्यो बंधुसमागमं ५ अथाने ब्रजमाने तु केशसि गतिं चंचुनात् तस्मिन् नयेन गंतव्यं
 शोकश्च मरणं भवेत् ६ प्रस्थाने गम्यमाने तु भूमिं त्वनति चंचुनात् रत्नलाभं भवेत्
 स्ववायसे न विनिर्दिशेत् ७ गृहद्वारे समागम्य यदा काकस्तु भूतले निवने चंचुषा
 यत्र चौरचिंता विनिर्दिशेत् ८ त्रणं किंचित् समादाय गृहं च मनोजोयदि वत्सलाभं वि
 जानीयाद्ययसे न विनिर्दिशेत् ९ फलं वायदि वामे लं गृहीत्वा गृहं मारुहेत् स्त्रीला
 भं फलं तत्र वायसे न निवेदयेत् १० गवां पृष्ठे नक्षी तीरे प्रवेशेन गरेपुरे तस्य स्थितिं
 कार्यालि दक्षिणे वामपर्यटाम् ११ फलवृक्षसमारुहः प्रस्थाने दृश्यते त्वगः भोजनं

धनलाभं च वायसेन विनिर्दिशेत् कंटकसमाहृतो यदा चंचलमहारिताः अर्धनेत्रः
 तस्मात्प्रोतिवायसेन निवेदयेत् ११ पृष्ठः पूर्वमुखे यस्तु अर्धनेत्रे दृश्यते खगः शंसंभो
 जनंतत्र वायसेन निवेदितं १२ गावः पृष्ठसमाहृत्य यदि काकस्तु भाषयेत् राजलाभं स
 माख्यातं स्त्रीलाभं तस्मात्तानि च १३ अथ पृष्ठसमाहृत्य यदि वाभाष्यते खगः वस्तुला
 भं विजानीयाद्भूमिस्थविजयं भवेत् १४ ब्रह्मस्थाने यदा गम्य आकाशे भाष्यते खगः अ
 ध्याने नैव गंतव्यं भार्या उच्चरणं भवेत् १५ यान्तराशिसमाहृत्यो यदा भाष्यते खगः य
 त्रलाभं विजानीयाद्वायसेन निवेदितं १६ कुलब्रह्मसमाहृत्यो यदा बंधुसमागमं देशा
 मिर्भवेत् तत्र सर्वचिंता विनिर्दिशेत् १७ सस्तु चंचलमवेद्भूयः पृष्ठसमाहृत्य यदि वस्तुलाभं
 वेत्तत्र सर्वकार्याणि सिद्धाति १८ सूर्योदये यदा शस्त्रे वातं मेघानुलक्षणं प्रजापीडाभ
 वेत्तत्र स यो बंधुसमागमं १९ मध्याह्ने राजचक्षुः न विदेषं कलदं तथा सर्वसत्त्वान्
 ते वायसेन निवेदयेत् २० रात्रेस्तु यथा मेघा यदा काकस्तु भाषयेत् तत्करो बद्धमि
 न्ति पंशालीनां रसनाशने २१ चतुर्थे प्रहरे वापि यदा शस्त्रं खगे नृत्तं सुभिक्षं सर्वदेशा
 नं राजानां स्थिरतां भवेत् २२ संध्यासमयकाले तदा कशस्त्रं य उच्चरेत् अकाले वधो जाते